

Odcięcie pomocy dla górnictwa węgla w Europie

Przegląd strategii wycofywania dotacji w 10 krajach

Laurie van der Burg

Republika Czeska
Francja
Niemcy
Grecja
Węgry
Włochy
Holandia
Polska
Hiszpania
Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii

Polska

Kluczowe przesłania

Przejrzystość - sprawozdawczość w zakresie dotacji

Ocena: słaba

- Polski rząd nie publikuje przeglądu dotacji dla górnictwa.

Górnictwo - wycofywanie dotacji

Ocena: dobra

- Obecnie wszystkie dotacje dla górnictwa w Polsce przeznaczone są na likwidację kopalń, rekultywację i wsparcie dla byłych górników w postaci ponownego zatrudnienia w innych sektorach, rent wyrównawczych i świadczeń z tytułu zabezpieczenia społecznego.

Energia węglowa: wycofywanie dotacji

Ocena: bardzo słaba

- Polska posiada wiele istniejących oraz nowych dotacji na wsparcie energii węglowej, w tym na potrzeby współspalania biomasy w elektrowniach węglowych, stosowania odstępstwa wynikającego z art. 10 c w ramach ETS (Systemu Handlu Emisjami) UE w celu unowocześnienia elektrowni węglowych, rekompensaty kosztów osieroconych (na pokrycie strat operatorów elektrowni węglowych) i dwóch rezerw mocy.
- W Polsce planowane jest również wprowadzenie nowego mechanizmu rynku mocy.

1. Tendencje w wytwarzaniu i stosowaniu węgla w Polsce

Polska jest drugim, po Niemczech, największym producentem węgla w Europie (amerykańska agencja rządowa US Energy Information Administration (EIA) 2016). Wzrost kosztów produkcji węgla w połączeniu z niższymi cenami za węgiel negatywnie wpływa na polskie górnictwo, które już jest częściowo nierentowne. Biorąc jednak pod uwagę historyczne znaczenie branży i obawę przed utratą miejsc pracy, rząd jest niechętny odejściu od produkcji i stosowania węgla. W 2016 r. państwowe spółki zainwestowały 624 mln USD w ratowanie przed bankructwem Kompanii Węglowej, największego przedsiębiorstwa górniczego w Europie (EIA, 2016). W kwietniu 2016 r. spółki węglowe, banki i instytucje finansowe utworzyły Polską Grupę Górniczą (PGG) z zamiarem przejęcia 11 kopalń, czterech zakładów zagrożonych bankructwem i zobowiązań wspomnianej już Kompanii Węglowej oraz długów kopalń i zakładów (Olszewski, 2016).

W dalszym ciągu wytwarzanie energii elektrycznej w Polsce w dużej mierze opiera się na węglu, co w 2014 r. stanowiło 83% wyprodukowanej energii. To i tak spadek w stosunku do roku 2000, gdy udział energii wyprodukowanej z węgla wynosił 96%, podyktowany unijnymi przepisami dotyczącymi jakości powietrza (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), 2014; Międzynarodowa Agencja Energetyczna (IEA), 2014). Dominująca pozycja węgla sprawia, że polska gospodarka jest jedną z najbardziej wysokoemisyjnych w OECD (OECD, 2015).

Obecnie moc elektrowni węglowych wynosi w Polsce 28 GW. Pomimo planów zlikwidowania w ostatnich latach 12 GW mocy elektrowni węglowych, zakończono 5 GW, a 9 GW nowej mocy czeka na uruchomienie (End Coal, 2016; Wynn, 2016).

Do 2020 r. Polska zamierza osiągnąć cel 15-procentowego udziału energii ze źródeł odnawialnych w ostatecznym zużyciu energii. Jest to przede wszystkim rezultat rządowego wsparcia dla inicjatywy współspalania biomasy z węglem. Technologie energii odnawialnej inne niż biomasa nie uzyskały podobnego wsparcia, przy czym ustanowiono nowe przeszkody na drodze rozwoju w tym zakresie (OECD, 2015). W maju 2016 r. parlament przegłosował na przykład projekt ustawy wprowadzający podniesienie opodatkowania farm wiatrowych i wymóg umiejscowienia turbin wiatrowych w minimalnej odległości od budynków i obszarów chronionych wynoszącej co najmniej dziesięciokrotność wysokości turbin, który blokuje przedsięwzięcia budowy lądowych farm wiatrowych (Mortkowitz Bauerova and Martewicz, 2016).

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) dwie trzecie z najbardziej zanieczyszczonych miast w Europie leży w Polsce, większość z nich na terenie górniczym Górnego Śląska i w Małopolsce (Mortkowitz Bauerova

and Martewicz, 2016). W 2013 r. energetyka węglowa przyczyniła się w Polsce do ponad 5800 przedwczesnych zgonów, a szacowane ogólne koszty opieki zdrowotnej wahały się od 8 do 16 mld EUR, co stanowi najwyższe prognozy wśród państw członkowskich UE (Schaible i in., 2016). W tym samym roku 36 elektrowni węglowych w Polsce stosowało odstępstwa w celu uniknięcia limitów emisji narzuconych przez unijną dyrektywę w sprawie emisji przemysłowych (IED) (Schaible i in., 2016).

2. Stan dotacji dla górnictwa i energetyki węglowej w Polsce

Jako państwo członkowskie UE i państwo G20, Polska od 2009 r. powtarza swoje zobowiązanie do wycofania dotacji na paliwa kopalne. W 2016 r. jako państwo członkowskie UE i tym samym część G7 Polska zaapelowała do wszystkich krajów o zakończenie dotacji do paliw kopalnych do 2025 r. Ponadto Komisja Europejska wielokrotnie apelowała do państw członkowskich UE o wycofanie do 2020 r. wszystkich szkodliwych dla środowiska dotacji, w tym do paliw kopalnych.

Polska odchodzi od wspierania górnictwa. W 2012 r. rząd wprowadził akcyzę na węgiel i stopniowo wycofuje część pomocy dla kopalń, włączając w to wysiłki zmierzające do złagodzenia kosztów zamykania kopalń, rekultywacji terenów i wspierania pracowników w znalezieniu innego zatrudnienia. W listopadzie 2016 r. Komisja Europejska zatwierdziła wypłatę 1,8 mld EUR w postaci pomocy państwowej w okresie 2015 a 2018 na złagodzenie skutków środowiskowych i społecznych zamknięcia nierentownych kopalń do 2018 r.

Jeśli jednak chodzi o energetykę węglową, pozostałe dotacje są wysokie, a w ostatnich latach wprowadzono nowe formy pomocy dla górnictwa - niektóre z nich mają na celu zwiększenie dochodów operatorów elektrowni węglowych i przedłużenie okresu eksploatacji złóż węgla. Przykład stanowi tu może program rekompensaty kosztów osieroconych (opis poniżej), w ramach którego rząd pokrywa straty poniesione przez operatorów elektrowni węglowych, jeśli dochód nie wystarcza na pokrycie kosztów produkcji. Jest to jedna z największych dotacji dla górnictwa w Polsce. Inne przykłady to dotacje na współspalanie biomasy w elektrowniach węglowych i stosowanie bezpłatnych przydziałów przyznanych w ramach unijnego programu handlu przydziałami emisji (ETS) w celu unowocześnienia kotłów węglowych do spalania węgla z biomasą i modernizacji infrastruktury spalania węgla. Mimo że wspomniane bezpłatne przydziały wyceniono na 7,4 mld EUR w okresie pomiędzy 2013 a 2019 r. i że powinny zostać wykorzystane na potrzeby dywersyfikacji koszyka energetycznego, Polska wykorzystuje je przede wszystkim do wspierania elektrowni węglowych, a w dalszej kolejności gazowych i jądrowych (ClientEarth, 2012).

Ponadto Polska prowadzi aktualnie negocjacje z Komisją Europejską dotyczące nowego proponowanego mechanizmu rynku mocy. Według słów polskiego ministra energii Krzysztofa Tchórzewskiego, konieczne będzie nie tylko uniknięcie niedoborów energii, ale również „wsparcie elektrowni węglowych w konkurowaniu z producentami energii odnawialnej” (Euractiv, 2016). W konsekwencji znaczne kwoty mogą zostać dodatkowo przeznaczone na dotowanie węgla, poza wsparciem opisanym powyżej. Szacunkowe koszty rynku mocy wyceniono ogółem na 1,8 mld EUR w latach 2021 - 2030 (ClientEarth, 2016). Minister twierdzi, że mechanizmy rynku mocy pomogą w budowie i modernizacji infrastruktury kopalń węgla w Polsce.

3. Objasnienie dotacji dla górnictwa w Polsce

Średnie roczne dotacje dla górnictwa (patrz tabela): 920 milionów EUR odpowiednik 3805 miliona złotych

Poniższe zestawienie stanowi chronologiczny przegląd udzielanych w przeszłości, obecnych i nowych dotacji dla górnictwa. Dotacji udzielanych w przeszłości nie uwzględniono w szacunkowej średniej kwocie rocznej, ponieważ zostały już wycofane.

- **Początkowa pomoc na inwestycje dla kopalń (w przeszłości: 2010):** Były minister gospodarki przydzielił bezpośrednią pomoc z budżetu na wsparcie wydobycia węgla w istniejących kopalniach. Pomoc ta objęła początkowe koszty inwestycyjne, stałe nakłady kapitałowe na budowę infrastruktury i sprzęt, niezbędne do pozyskania złóż węgla w istniejących kopalniach. Ta jednorazowa dotacja w wysokości 53 mln EUR została udzielona tylko w 2010 r. (OECD, 2015). Nie uwzględniono jej w szacunkowej średniej kwocie rocznej, ponieważ dotacja została zakończona.
- **Pomoc na wycofanie kopalń z eksploatacji (w toku: od 1991 roku):** Polski rząd wprowadził ten instrument w 1991 roku z zamiarem urentownienia sektora górnictwa węglowego. Umożliwiło to rządowi pokrycie kosztów demontażu sprzętu i zapewnienie, że kopalnie są zabezpieczone przed zagrożeniami związanymi z wodą, gazem i ogniem. Z dokumentów rządowych wynikało, że pomoc będzie kontynuowana przynajmniej do 2015 r., ale dane OECD pokazują, że dotacje dostępne były tylko do 2011 r. (OECD, 2015).
- **Pomoc na restrukturyzację zatrudnienia (w toku: od 1993 roku):** Program restrukturyzacji zatrudnienia wprowadzono w 1993 r. w celu zredukowania bezrobocia w sektorze górnictwa. Zakłada on wsparcie ponownego zatrudnienia młodych górników w innych sektorach oraz zapewnienie świadczeń opiekuńczych zwolnionym pracownikom.
- **Świadczenia z tytułu wcześniejszych emerytur dla zwolnionych górników (w toku: od 1994 roku):** Rząd zapewnia bezpośrednie wsparcie rządowe dla zwolnionych górników, którym pozostało pięć lub mniej lat pracy, w postaci wcześniejszych emerytur.
- **Rekultywacja terenów zniszczonych przez wydobycie węgla (w toku: od 1994 roku):** Dotacja przeznaczona jest zarówno na wsparcie rekultywacji terenów zniszczonych przez wydobycie węgla, jak i reaktywację kopalń, w których zakończono już wydobycie. OECD szacuje, że dotacje te dostępne są tylko w latach 2006 - 2011 (OECD, 2015).
- **Przydziały węgla w sektorze górnictwym (w toku: daty niedostępne):** Rząd zapewnia subsydia dla górników, zarówno czynnych, jak i przebywających na emeryturze, w postaci bezpłatnego węgla. W związku z tym, że większość górników ma dostęp do sieciowych systemów ogrzewania, bezpłatne zapewnienie węgla jest obecnie wycofywane i zamieniane na równowartość w gotówce (OECD, 2015). W poniższej tabeli uwzględniono szacunki OECD dotyczące tej dotacji, która dotyczy tylko części dotacji wypłacanych przez państwo.
- **Bezpłatne przydziały emisji w ramach programu ETS UE (w toku: od 2005 roku):** Artykuł 10 c unijnego programu handlu przydziałami emisji (ETS) umożliwia państwom członkowskim o mniejszych dochodach z Europy Środkowej i Wschodniej otrzymanie bezpłatnych przydziałów na instalacje elektryczne w ramach ETS pod warunkiem zainwestowania co najmniej równowartości pieniężnej bezpłatnych przydziałów w modernizację i dywersyfikację systemów energii (Carbon Market Watch, 2016). Odstępstwo to jest jednak w dużej mierze niewłaściwie przeznaczane na dotowanie istniejących i nowych elektrowni węglowych w Europie Środkowej i Wschodniej. Szacuje się, że wartość rynkowa bezpłatnych przydziałów przyznanych Polsce w latach 2013-2019 wyniosła 7,4 bln EUR. Według Carbon Market Watch (2016), 82% łącznych inwestycji Polski dokonanych z wykorzystaniem art. 10 c koncentruje się na modernizacji zdolności wytwarzania energii z paliw kopalnych. Uwzględniając dominującą rolę węgla w koszyku energetycznym Polski, prawdopodobnie inwestycje w największym stopniu dofinansowują węgiel. Zapewnianie wsparcie obejmuje inwestycje w Bełchatowie, największej elektrowni węglowej w Europie i jednocześnie największego zakładu zanieczyszczającego na kontynencie (Carbon Market Watch, 2016).
- **Dotacje na współspalanie biomasy w elektrowniach węglowych (w toku: od 2007 roku):** W ramach systemu zielonych certyfikatów producenci energii odnawialnej mogli wystąpić o przyznanie zielonych certyfikatów, w tym za współspalanie biomasy w elektrowniach węglowych. Nagłe zwiększenie ilości spalanej biomasy spowodowało nadpodaż zielonych certyfikatów, co przyczyniło się do znacznego spadku ich wartości. Szacuje się, że w latach 2005-2015 do elektrowni, które produkowały

- energię ze współspalania z węglem, przekazano 2,3 mld EUR. Stanowiło to około 35% całej pomocy na rzecz energii odnawialnej przyznanej przez polski rząd w tym okresie (Wiśniewski, 2016). Wprowadzona w 2015 roku Ustawa o odnawialnych źródłach energii zastąpiła system certyfikatów i jakoby zmniejszyła o połowę dotacje na współspalanie biomasy (z wyjątkiem na przeznaczone do tego celu instalacje) (Norton Rose Fulbright, 2015). Niemniej jednak badanie pokazuje, że nowy system licytacji ustanowiony w miejsce certyfikatów w dalszym ciągu wydaje się przedkładać współspalanie w elektrowniach węglowych nad odnawialne źródła energii (Wiśniewski, 2016).
- **Rekompensata kosztów osieroconych (w toku: od 2008 roku):** Rząd wprowadził ten środek w 2008 roku w zastępstwie umów dotyczących zakupu energii elektrycznej, które w 2005 r. zostały poddane dogłębnej analizie przeprowadzonej przez Dyрекcję Generalną ds. Konkurencji Komisji Europejskiej. Rekompensata pokrywa straty poniesione przez operatorów elektrowni węglowych w przypadkach, gdy dochody nie wystarczają na pokrycie kosztów produkcji energii z węgla, co oznacza że ryzyko związane z produkcją ponoszone normalnie przez operatorów elektrowni węglowych ponosi państwo. Dotacja finansowana jest z funduszu zasilanego z opodatkowania użytkowników, a jej obsługę zapewnia powołana specjalnie do tego celu spółka państwowa (OECD, 2015).
 - **Operacyjna rezerwa mocy (w toku: od 2014 roku):** Na początku 2014 r. uruchomiono w Polsce operacyjną rezerwę mocy (ORM) jako środek przejściowy przed wprowadzeniem rynku mocy w celu zapewnienia stabilności systemu elektroenergetycznego. Mechanizm operacyjnej rezerwy mocy został wdrożony w odpowiedzi na nadpodaż mocy prowadzącej do obniżenia cen i obaw co do rentowności niektórych elektrowni i w konsekwencji zaprzestania ich funkcjonowania (Bayer i in., 2015). W 2016 r. polski rząd przeznaczył 115 mln EUR (500 mln PLN) z budżetu na wypłaty ORM (Towarzystwo Obrotu Energią (TOE), 2016). Nie jest jasne jaka część tych wypłat zasili energetykę węglową. Biorąc jednak pod uwagę fakt, że energetyka węglowa stanowi ponad 80% produkcji elektryczności w Polsce, można przyjąć, że na tę formę produkcji energii przeznaczona zostanie znaczna część wypłat. Badanie przeprowadzone przez Regulatory Assistance Project (Bayer i in., 2015) pokazuje, że mechanizm ten zwiększył koszty użytkowników, przy czym nie rozwiązał problemów stabilności systemu elektroenergetycznego.
 - **Pomoc państwa na wspieranie zamknięcia kopalń węgla (nowa: od 2015 do 2018):** W listopadzie 2016 r. Komisja Europejska zatwierdziła wypłatę 1,8 mld EUR w postaci pomocy państwowej planowanej przez polski rząd na złagodzenie skutków środowiskowych zamknięcia nierentownych kopalń do 2018 r. Dotacja zostanie wykorzystana na wsparcie pracowników, którzy stracili, lub stracą, pracę z powodu zamykania kopalń. Pomoc zostanie spożytkowana na odprawy, renty wyrównawcze i świadczenia z tytułu zabezpieczenia społecznego. Z tego źródła częściowo sfinansowane będzie wycofanie z eksploatacji infrastruktury kopalń oraz rekultywacja terenów pokopalnianych.
 - **Interwencyjna rezerwa zimna (nowa: od 2016 do 2019):** Interwencyjna rezerwa zimna (IRZ), rezerwa strategiczna, została wprowadzona na początku 2016 roku (TOE, 2016). Podobnie jak operacyjna rezerwa mocy ma służyć jako środek przejściowy przed wprowadzeniem rynku mocy w celu zapewnienia stabilności systemu elektroenergetycznego. IRZ stanowią stare przeznaczone do zamknięcia kopalnie węgla, których zamknięcie odroczone z uwagi na obawy dotyczące stabilności systemu elektroenergetycznego. Mechanizm można jednak aktywować wyłącznie za wcześniejszym powiadomieniem, ponieważ zazwyczaj potrzeba około 8-10 godzin na przygotowanie przed uruchomieniem eksploatacji. Według Bayer i in. (2015) szacunkowy maksymalny roczny koszt utrzymania rezerwy strategicznej wynosi 40 mln EUR (174 mln PLN).
 - **Rynek mocy (proponowany: 2017):** Polska prowadzi negocjacje z Komisją Europejską na temat proponowanego mechanizmu rynku mocy, który, według ministra energii Krzysztofa Tchórzowskiego, będzie niezbędny, by „pomóc elektrowniom węglowym w konkurowaniu z producentami energii odnawialnej” oraz zapobiec niedoborom energii (Euractiv, 2016). Minister jest zdania, że rozwiązanie to pomoże w tworzeniu i modernizacji infrastruktury energetycznej opartej na węglu. Zgodnie z propozycją Ministerstwa Energii, rynek mocy ma kosztować maksymalnie 73,5 mld PLN (16,8 billion EUR) w latach 2021 - 2035, co spowoduje wzrost rachunków za energię dla przeciętnych gospodarstw domowych o średnio 71,80 EUR (310 PLN) rocznie, co stanowi 20-procentową podwyżkę (ClientEarth, 2017). Jeśli program ruszy, może doprowadzić do znacznego wzrostu dotacji na węgiel, co będzie wiązać się z ryzykiem przedłużenia eksploatacji elektrowni węglowych.
 - **Budżet na badania i rozwój dotyczące węgla (w toku):** Według danych IEA, w latach 2009-2013 polski rząd wydał średnio rocznie 17,5 mln € na badania, rozwój i demonstracje dotyczące węgla (IEA, 2016)

4. Możliwości zakończenia dotacji dla górnictwa w Polsce

Pomimo zobowiązania do zakończenia dotacji na paliwa kopalne i pomimo pilnej konieczności odejścia od produkcji i stosowania węgla z uwagi na klimat, zdrowie i gospodarkę, dotacje na węgiel w Polsce są w dalszym ciągu znaczące. Co więcej, w ostatnim czasie rząd

wprowadził nową pomoc, próbując ratować produkcję energii z węgla w kontekście pogarszających się warunków ekonomicznych. Oznacza to, że Polska nie powinna wprowadzać nowych dotacji na węgiel i wycofać istniejące dotacje przedłużające eksploatację aktywów węglowych. W okresie przejściowym odchodzenia od węgla konieczne

mogą być dotacje na wycofywanie jego produkcji. Już w tej chwili w Polsce na ten cel przeznaczane są znaczne dotacje. Podczas gdy prawdopodobne jest zachowanie dotacji na potrzeby monitorowania okresu przejściowego, należy zachować ich proporcje i ograniczyć je do określonego okresu.

Tabela 1. Obecne i nowe mechanizmy wsparcia dla przemysłu węglowego

Mechanizm	Rodzaj dotacji	Etap	Paliwo	Szacunek roczny (mln EUR)	Lata, dla których dostępne są dane szacunkowe	Źródło
Pomoc na wycofanie kopalń z eksploatacji (1996-	Wsparcie budżetowe	Wydobycie węgla	Węgiel kamienny	53,0	2006 – 2011	OECD (2015)
Pomoc na restrukturyzację zatrudnienia	Wsparcie budżetowe	Wsparcie okresu przejściowego	Węgiel kamienny	44,0	2006	OECD (2015)
Świadczenia z tytułu wcześniejszych emerytur dla zwolnionych górników	Bezpośrednie wsparcie z budżetu	Wsparcie okresu przejściowego	Węgiel kamienny	5,7	2006 – 2011	OECD (2015)
Rekultywacja terenów zniszczonych przez wydobywanie węgla	Wsparcie budżetowe	Wycofanie z eksploatacji i rekultywacja środowiska	Węgiel kamienny	6,2	2006 – 2011	OECD (2015)
Przydziały na węgiel w sektorze górnictwa	Wsparcie budżetowe	Gospodarstwa domowe (górnicy)	Węgiel kamienny	9,5	2006 – 2014	OECD (2015)
Odstępstwo na mocy art. 10 c	Wsparcie budżetowe	ETS UE	Elektrownie węglowe	Niedostępne*	Nie dotyczy	Carbon Market Watch (2016)
Współspalanie biomasy w elektrowniach węglowych	Wsparcie budżetowe	Współspalanie biomasy	Elektrownie węglowe	Niedostępne	Nie dotyczy	WE (2016)
Rekompensata kosztów osieroconych	Wsparcie budżetowe	Wydobycie węgla	Węgiel kamienny	336,1	2008 – 2014	OECD (2015)
Operacyjna rezerwa mocy (nowy mechanizm)	Wsparcie budżetowe	Mechanizm rynku mocy	Elektrownie węglowe (inne)	Niedostępne**	Nie dotyczy	TOE, 2016
Pomoc państwa na wspieranie zamknięcia kopalń węgla (nowy mechanizm)	Wsparcie budżetowe	Wsparcie okresu przejściowego oraz wycofywanie z eksploatacji i rekultywacja środowiska****	Kopalnie węgla	447,5	2015 – 2018	WE (2016)
Interwencyjna rezerwa zimna (nowy mechanizm)	Wsparcie budżetowe	Mechanizm rynku mocy	Elektrownie węglowe (inne)	Niedostępne***	Nie dotyczy	Bayer i in. (2015)
Budżet RD&D dla sektora węglowego	Wsparcie budżetowe	Badania i Rozwój	Węgiel	17,5	2009-2013	IEA (2016)

*Te bezpłatne przydziały wyceniono na 7,4 mld EUR w latach 2013 - 2019. Polska wykorzystuje bezpłatne przydziały przede wszystkim na wsparcie elektrowni na węgiel kamienny, a w dalszej kolejności elektrowni gazowych i jądrowych, ale nie ma jasności co do wysokości dotowania węgla i innych źródeł energii.

**W 2016 r. na wypłaty ORM dla wszystkich źródeł energii przeznaczono ogółem 115 mln EUR (500 mln PLN).

***Wartość równomiernie podzielić na dwie kategorie.

****Szacuje się, że maksymalny roczny koszt utrzymania rezerwy strategicznej wynosi 40 mln EUR (174 mln PLN).”

Bibliografia

- Bayer, E., Rączka J. and Baker P. (2015) 'Elements of market design for Poland.' Regulatory Assistance Project, prepared for the Forum for Energy Analysis (<http://www.raponline.org/wp-content/uploads/2016/05/ae-elementsmarketdesignpoland-2015-oct.pdf>).
- Carbon Market Watch. (2016) 'Fossil fuel subsidies from Europe's carbon market.' Brussels: Carbon Market Watch and Central and Eastern European (CEE) Bankwatch (<http://carbonmarketwatch.org/wp-content/uploads/2016/04/Fossil-fuel-subsidies-from-Europes-carbon-market-final-web.pdf>).
- ClientEarth (2017) 'The Polish draft act on the capacity market in the light of EU law' Warsaw: ClientEarth. (<http://www.documents.clientearth.org/wp-content/uploads/library/2017-03-01-the-polish-draft-act-on-the-capacity-market-in-light-of-eu-law-ce-pl.pdf>)
- Client Earth. (2012) 'Summary Briefing of Analysis of Polish National Investment Plan for Article 10c ETS Directive application for transitional free allowances'. Warsaw: Client Earth (<https://www.clientearth.org/reports/pl-national-investments-plan-analysis.pdf>).
- IEA (2016). 'Energy Technologies Perspectives 2016'. Paris: International Energy Agency. (http://www.oecd-ilibrary.org/energy/data/iea-energy-technology-r-d-statistics_enetech-data-en).
- EIA (2016) 'Poland – Analysis'. Washington DC: Energy Information Administration. (<https://www.eia.gov/beta/international/analysis.cfm?iso=POL>).
- Euractiv. (2016) 'Poland needs capacity market to avoid power shortages, says minister'. Brussels: Euractiv (<https://www.euractiv.com/section/energy/news/poland-needs-capacity-market-to-avoid-power-shortages-says-minister/>).
- European Commission. (2016) 'State aid: Commission clears PLN 7.95 billion Polish support for closing coal mines'. Brussels: European Commission (http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-3824_en.htm).
- European Commission. (2016) 'State Aid SA.41161 (2015/N) – Poland. State aid to Polish coal mining in the period 2015-2018. C (2016) 7510 final' (http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/257337/257337_1866791_407_2.pdf).
- Mortkowitz Bauerova, L. and Martewicz, M. (2016) 'As Europe drops coal, Poland embraces it'. New York: Bloomberg (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2016-06-24/as-europe-drops-coal-poland-embraces-it>).
- Norton Rose Fulbright. (2015) 'The new Polish renewables legislation'. Various locations: Norton Rose Fulbright (<http://www.nortonrosefulbright.com/knowledge/publications/127474/the-new-polish-renewables-legislation>).
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2015) 'OECD Environmental performance reviews: Poland 2015'. Paris: OECD Publishing (<http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/9715131e.pdf?expires=1484132652&id=id&cacname=ocid75017736&checksum=F1B37FB0177FE99747B3F1C2DD33C50E>).
- Olszewski, M. (2016) 'Creative accounting, creative coal'. EnergyTransition.org. Energy Transition (<https://energytransition.org/2016/05/creative-accounting-creative-coal/>).
- Schaible, C., Flisowska, J., Huscher, J., Jones, D., Lazarus, A. and Urbaniak, D. (2016) Lifting Europe's Dark Cloud – how cutting coal saves lives. Brussels: CAN Europe; Brussels: European Environmental Bureau (EEB); Brussels: HEAL; Brussels/London: Sandbag; Gland: WWF (<http://www.eeb.org/index.cfm?LinkServID=E3882544-5056-B741-DBB3E8DE57F619F6>).
- Towarzystwo Obrotu Energia (TOE). (2016) 'Electricity and gas market in Poland'. Warsaw: Towarzystwo Obrotu Energia (<http://www.toe.pl/pl/wybrane-dokumenty/rok-2016?download=1462:electricity-and-gas-market-in-poland-status-on-31-march-2016-toe-report>).
- Wiśniewski, G. (2016) 'Czy aukcje na OZE wypuszczą współpalanie na osłabiony rynek jak Dżina z butelki?' odnawialny (<http://odnawialny.blogspot.com/2016/11/czy-akacje-na-oze-wypuszcza.html>).
- Wynn, G. (2016) The Dutch Coal Mistake: How three brand-new power plants in the Netherlands are already at risk of becoming stranded assets. Cleveland: Institute for Energy Economics and Financial Analysis (IEEFA) (http://ieefa.org/wp-content/uploads/2016/11/The-Dutch-Coal-Mistake_November-2016.pdf).
- Zasuń, R. (2014) 'Euroobligacje uratują Kompanię Węglową?' WysokieNapiecie.pl (<http://wysokienapiecie.pl/energetyka-konwencjonalna/488-euroobligacje-uratuja-kompanie-weglowa?highlight=YToxOntpOjA7czo4OiJkZXB1dGF0eSI7fQ>).

Powyższy raport został sfinansowany przez Oak Foundation oraz Hewlett Foundation.

Autorzy są wdzięczni Markowi Józefiakowi (Polska Zielona Sieć), Robertowi Trzaskowskiemu (Greenpeace Poland) oraz Kubie Gogolewskiemu (NGO Fundacja) za wsparcie i doradztwo merytoryczne w przygotowaniu raportu. Autorzy chcieliby również podziękować Holly Combe, Amie Retallick, Claire Bracegirdle, Łukaszowi Marciowi oraz Marcie Matosek za wsparcie redakcyjne.

Ten raport krajowy został przygotowany jako materiał suplementacyjny do informatora politycznego Odcięcie pomocy dla górnictwa w Europie: przegląd strategii wycofywania dotacji w 10 krajach (Cutting Europe's lifelines to coal: tracking the subsidy phase out in 10 countries).

W powyższym raporcie krajowym, dotacje dla górnictwa włączają bezpośrednie subsydia, zachęty podatkowe oraz inne mechanizmy wsparcia (na przykład mechanizmy wsparcia poprawy wydolności sektorowej). Szacunkowe obliczenia są włączone, gdzie informacje są dostępne, we wszystkich raportach krajowych dla każdego kraju oraz we wszystkich kategoriach składających się na całkowite sumy krajowe. Informator polityczny zawiera bardziej szczegółowe zagadnienia dotyczące metodologii wykorzystanej w raportach krajowych. Autorzy zachęcają do składania informacji zwrotnej odnośnie do zarówno raportów krajowych, jak i informatora politycznego, w celu poprawy rzetelności oraz przejrzystości informacji dotyczących dotacji górniczych.

Dane podsumowujące dotacje górnicze w badanych 10 krajach europejskich są dostępne: odi.org/coal-subsidies-Europe.

Overseas Development Institute
203 Blackfriars Road
London SE1 8NJ
Tel +44 (0)20 7922 0300
Fax +44 (0)20 7922 0399
www.odi.org
info@odi.org

ODI is the UK's leading independent think tank on international development and humanitarian issues. Readers are encouraged to reproduce material for their own publications, as long as they are not being sold commercially. As copyright holder, ODI requests due acknowledgement and a copy of the publication. For online use, we ask readers to link to the original resource on the ODI website. The views presented in this paper are those of the author(s) and do not necessarily represent the views of ODI or our partners.

© Overseas Development Institute 2017. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial Licence (CC BY-NC 4.0).